

Bilag D

Til Finans- og Skatteudvalget

Dato: 25. marts 2015
J.nr.: 01.31.11-00014

Finansudvalgets høring over anlægsudvalget del af FFL15-II

På vegne af Anlægsudvalget skal jeg takke mange gange for muligheden for at afgive høringssvar over Anlægsudvalgets dele af Finanslovsforslaget for 2015. Det er vigtigt og velkomment, at fagudvalgene på denne vis gives mulighed for at bidrage til Finansudvalgets arbejde med Finanslovsforslaget, således, at dette i højest mulige omfang udtrykker det samlede Inatsisartuts prioritering af Landskassens midler. Anlægsområdet er et væsentligt område i Finanslovsforslaget, og et område, som traditionelt tiltrækker sig meget opmærksomhed. Anlægsudvalget finder det derfor vigtigt at afgive sine bemærkninger til Finanslovsforslaget.

Anlægsudvalget fremsender disse bemærkninger til Finansudvalget med henblik på at Finansudvalget kan medtage disse bemærkninger i udvalgets kommende samrådsspørgsmål og/eller i udvalgets kommende betænkninger over Finanslovsforslaget. Anlægsudvalget ser frem til at erfare nærmere herom.

Anlægsudvalget har generelt kun ret få yderligere bemærkninger til Finanslovsforslaget, idet udvalget med tilfredshed noterer sig, at Finansudvalget i sine spørgsmål og bemærkninger til FFL15-II har været meget grundige og stillet en lang række relevante spørgsmål vedr. det offentlige anlægsområde.

Anlægsudvalget tager i denne skrivelse udgangspunkt i de aktivitets- og formålsområder, som Finansudvalget har angivet som særligt relevante for Anlægsudvalget, idet udvalget dog har vurderet, at samtlige hovedkonti under aktivitetsområde 80-89 må siges at være relevante for Anlægsudvalget, idet hele det offentlige anlægsområde hører under Anlægsudvalgets ressortområde.

Hovedkonto 70.01.04 Administrations- og projektudgifter vedrørende anlægsområdet

Bevillingen på denne hovedkonto skal ses i tæt sammenhæng med tekstanmærkning nr. 7 til aktivitetsområde 80-89. Det fremgår af tekstanmærkningen, at Naalakkersuisut bemyndiges til at fakturere anlægsområdets enkelte anlægsprojekter med op til 2,5 procent af anlægssummen til dækning af udgifterne på nærværende hovedkonto op til et samlet beløb på 7,8 mio. kr. i 2015. Det fremgår af bevillingsforudsætningerne til nærværende hovedkonto, at der over bevillingen, til hvilken der er knyttet 17 årsværk – en stigning på 14 på et år – kan afholdes udgifter til generelt styrket planlægning, men også til drift af et testlab, som er

beskrevet som et mødested og platform for selvstyrets anlægsafdeling som byherre samt rådgivere og entreprenører. Udvalget kan ikke ganske frigøre sig fra en opfattelse af, at der hermed sker en reel overførsel af midler fra anlægsområdet til administrative opgaver. Dette virker uigennemskueligt og ikke nødvendigvis som en retvisende måde at afsætte midler på.

Herudover noterer udvalget sig, at der budgetteres med indtægter på 9,83 mio. kr. på hovedkontoen, mens der iflg. tekstanmærkingen maksimalt kan opkræves 7,8 mio. kr. Denne forskel i indtægterne fremstår uforklarlig og bør uddybes.

Det er Anlægsudvalgets forståelse, at det markant stigende personaleforbrug i fh.t. FL2014 kan tilskrives hjemtagelsen af det personale, som tidligere arbejdede i INI Byggeteknik A/S. Det er udvalgets forståelse, at denne hjemtagelse – endda indenfor samme by – har medført en ret væsentlig udskiftning blandt enhedens medarbejdere. Udvalget vil vende tilbage til denne problemstilling senere i denne skrivelse.

Hovedkonto 72.20.05 Tilskud til passagerbefordring

Anlægsudvalget finder, at det er positivt, at Finansudvalget i 2015 skal godkende Naalakkersuisuts forhandlingsmandat i forbindelse med kommende servicekontrakter på anlægsområdet. Anlægsudvalget skal venligst anmode om at Finansudvalget hører Anlægsudvalget, når en bevillingssag herom til sin tid fremsendes af Naalakkersuisut.

Anlægsudvalget finder derudover, at Naalakkersuisuts planer om anlæg af nye lufthavne bør samtænkes med de kommende servicekontrakter på trafikområdet. Anlægsudvalget skal i denne sammenhæng henlede opmærksomheden på de to beslutningsforslag på trafikområdet, som det tidligere Anlægsudvalg fremsatte. Det nuværende anlægsudvalg har ikke forholdt sig til disse to beslutningsforslag, men finder generelt, at de grundtanker som lå bag forslagene, nemlig at forsimple og billiggøre den interne passagertransport med fly, fortsat er principielt støtteværdige, hvorfor også grundtankerne i disse forslag bør indgå i det nuværende Naalakkersuisuts undersøgelser på lufthavnsområdet.

Hovedkonto 72.20.10 Godstransport

Udvalget finder, at det er meget interessant og væsentligt, at man i 2011 ved benyttelse af en ekstern konsulent fandt rationaliseringsgevinster for 30 mio. kr. årligt i Royal Arctic Line (RAL). Havde disse rationaliseringsgevinster ikke været implementeret er det rimeligt at antage, at RAL's takster havde været nødt til at stige endnu mere i de senere år, end det rent faktisk har været tilfældet. Undersøgelsen bør selvfølgelig følges op, sådan som Finansudvalget skriver i sine spørgsmål til Naalakkersuisut. Men mere generelt forekommer det uafviseligt i lyset af de store udfordringer, som Landskassen står over for, at der på lignende vis gennemføres tilsvarende grundige *eksterne* konsulentundersøgelser af andre af vores store offentlige monopol-virksomheder på forsyningsområdet, her særligt Tele Greenland, der indhenter ganske iøjnefaldende overskud hvert år. Dette ved kritisk at vurdere selskabets omkostnings- og personalestruktur med henblik på at fremme billigere telekommunikation og internet i alle dele af landet, og især på uddannelsesområdet.

Aktivitetssområde 80-89 Anlægsområdet

Den offentlige anlægsramme for de senere år, forstået som de samlede offentlige bevillinger i Finanslovene for de enkelte år på aktivitetssområde 80-89, fremgår af følgende tabel:

Finansår ¹	Anlægsrammen i FL/FFL (mio. kr.)	Tillægsbevilling i TB-lov (mio. kr.)	Samlet anlægsramme FL+TB (Mio. kr.)
FFL15-II	607,7	-	-
FFL15-I	679,0	-	-
FL14	778,9	131,4	910,3
FL13	779,4	-124,9 ²	654,5
FL12	946,4	78,2	1.024,6
FL11	937,4	174,0	1.111,4
FL10	757,6	1,5	759,1

Af ovenstående tabel kan man umiddelbart udlede flere forhold:

- Siden 2012 har den i finansloven budgetterede anlægsramme udvist en *faldende* tendens. Men i den samme periode har de offentlige samlede udgifter generelt været *stigende*. Med andre ord bruges en stadig stigende del af de offentlige udgifter til de løbende driftsudgifter og i mindre grad til de anlægsinvesteringer, som kan skabe et positivt samfundsøkonomisk afkast, hvis man ellers investerer de rigtige steder.
- Anlægsrammen har udvist en generelt meget skiftende størrelse. Udsvingene fra år til år har været på op imod 150 mio. kr. Disse meget store udsving kan næppe være til nogen fordel for anlægsbranchen, der på denne måde jævnligt må afskedige og ansætte medarbejdere. Hermed begrænses byggebranchens muligheder for at opbygge den kerne af faste og stabile medarbejdere, der kan sikre høj produktivitet i samtidig høj kvalitet, og på denne vis begrænse byggesjusk.
- En u hensigtsmæssig stor andel af den samlede anlægsramme sker via tillægsbevillinger i løbet af finansåret. Udover at dette budgetmæssigt synes u hensigtsmæssigt og i manglende harmoni med princippet om at Finansloven skal udtrykke Inatsisartuts samlede prioritering, hvilket naturligvis hører under Finansudvalget, er denne form for budgettering med til at fremme de negative forhold, som omtales under pkt. b ovenfor.

Anlægsudvalget skal opfordre Finansudvalget til at indgå i en dialog med Naalakkersuisut på baggrund af ovenstående foreløbige konklusioner. Der kan uden videre identificeres store anlægsønsker og anlægsbehov i hele landet, og en generel løbende reduktion af den offentlige anlægsramme år for år grundet stigende udgifter til drifts- og ikke mindst tilskudsbevillingerne vil uundgåeligt begrænse mulighederne for at realisere disse anlægsønsker.

¹ Bemærk: Tabellen tager ikke højde for eventuelle offentlige investeringer foretaget udenom finansloven, f.eks. via aktieselskaber.

² Beløbet afspejler særligt, at man nedsatte Nukissiorfiits anlægsudlån med 100 mio. kr., hvilket regnes som en indtægt. Midlerne overførtes til et nyt A/S, som skal etablere en ny atlanthavn i Nuuk.

Anlægsudvalget er herudover bekendt med, at anlægsbranchen og brancheorganisationerne igennem flere år har udtrykt et ønske om mere stabile rammer omkring det offentlige byggeri, og ovenstående tal synes at understøtte disse synspunkter.

Hovedkonto 83.30.13 Landsdækkende institutioner

På nærværende hovedkonto er særligt foreslået afsat i alt 51,2 mio. kr. fordelt over finans- og overslagsårene til etablering af et landsdækkende handicaptræningscenter (Projekt nr. 080.40.054).

Det fremgår af projektbeskrivelsen, at dette center skal omfatte IPIS, et genoptræningscenter og en hjælpemiddelcentral. Det fremgår videre, at centret skal placeres i Sisimiut. Om baggrunden for denne placering anføres det i projektbeskrivelsen: *"Det er endvidere valgt, at institutionen placeres i Sisimiut ud fra den betragtning, at det er gavnligt for samfundet at sprede investeringerne og kompetenceudviklingen ud i hele landet"*.

Anlægsudvalget støtter principielt op om, at de offentlige anlægsinvesteringer bør kunne omfatte alle dele af landet ud fra almene sagligheds- og behovshensyn. En beslutning om at placere det landsdækkende handicapcenter i Sisimiut forekommer dog ikke umiddelbart åbenlys. Det kan således ikke undgå at virke fordyrende for projektet, at IPIS skal flyttes til Sisimiut. Derudover er erfaringerne fra tilsvarende flytninger, f.eks. flytningen af NUKA A/S fra Nuuk til Maniitsoq eller flytningen af Polaroil A/S fra Maniitsoq til Sisimiut, at store dele af medarbejderstaben valgte at sige deres stillinger op i forbindelse med flytningerne. Dette omfattende videnstab har i begge tilfælde været til væsentlig skade for virksomhederne og medført tab, som har skullet dækkes af forbrugere og skatteydere. Derudover forekommer det åbenbart, at det vil være til fordel for et handicapcenter at ligge tæt på landshospitalet i Nuuk, hvor landets største andel af specialister, såsom fysio- og ergoterapeuter samt speciallæger må formodes at befinde sig – og ikke mindst patienter/klienter, som det hele må formodes at dreje sig om.

Anlægsudvalget skal derfor opfordre Finansudvalget til at stille skarpt på dette projekt og på placeringen af det, samt ikke mindst de meromkostninger, som den foreslåede placering vil medføre og sidst men ikke mindst de ulemper for landets handicappede, som placeringen kan tænkes at medføre. Som nævnt støtter Anlægsudvalget principielt op om geografisk spredning af de offentlige anlægsinvesteringer, men ikke hvis det medfører ulemper for handicappede eller risiko for væsentlige videnstab indenfor kerneområder, såsom hjælp til handicappede og svage personer.

Anlægsudvalget skal i stedet, såfremt målsætningen om geografisk spredning af anlægsinvesteringer skal opretholdes, anbefale, at der investeres i uddannelse, kollegier samt økonomisk selvberende infrastrukturprojekter, såsom vejanlæg, isolering af den offentlige boligmasse samt implementering af individuelle vand- og varmemålere.

Hovedkonto 84.40.10 Kommunale skoler

Anlægsudvalget har med tilfredshed noteret sig, at Finansudvalget igen påpeger den meget vigtige henstilling nr. 3, som Finansudvalget fremkom med sidste år omkring kommunernes incitament til at vedligeholde de kommunale skolebygninger. Der er ingen tvivl om, at Finansudvalget påpeger en meget vigtig problemstilling, idet det er meget u hensigtsmæssigt,

at kommunerne, sådan som området er bygget op, gives et økonomisk incitament til at lade skolebygningerne forfalde, idet det set isoleret for den enkelte kommune er en bedre forretning at lade skolebygningerne forfalde til et punkt, hvor det i praksis bliver uafviseligt for Naalakkersuisut at gå ind og betale for omfattende renoveringer eller nybyggerier. Anlægsudvalget er bekendt med, at det har været overvejet at pålægge kommunerne at afsætte en procentandel af anlægsudgifterne ved f.eks. en af selvstyret betalt skole til efterfølgende årligt vedligehold af de nye bygninger. Dette er utvivlsomt fortsat en god idé, men også andre løsninger er mulige, og Finansudvalget opfordres derfor til at fortsætte sit arbejde med realiseringen af denne vigtige henstilling.

Hovedkonto 84.40.16 Kulturbyggeri

Anlægsudvalget har med tilfredshed noteret sig, at Finansudvalget igen påpeger den meget vigtige henstilling nr. 4, som Finansudvalget fremkom med sidste år omkring behovet for at tilsikre et realistisk afløb på bevillingerne i Anlægs- og Renoveringsfonden. Bevillingerne i anlægs- og renoveringsfonden er bundet til konkrete projekter, og man kan derfor ikke bare uden videre flytte midlerne over til andre ting eller andre projekter, men det er væsentligt, at de anlægsprojekter, som Inatsisartut bevilger penge til, fremmes og planlægges, sådan at de afsatte midler bliver bragt i anvendelse, og således at byggeriet afvikles i en jævn takt med maksimal udnyttelse af de sne- og frostfri perioder til udendørs byggeri. Det er oplevelsen, at dette mål endnu ikke er nået i dag. Anlægsudvalget skal derfor opfordre Finansudvalget til at opretholde denne henstilling.

Afslutningsvist vil Anlægsudvalget henlede Finansudvalgets opmærksomhed på, at der endnu ikke er modtaget årlig redegørelse vedrørende Anlægs- og Renoveringsfonden for 2013. I den forbindelse opfordres Finansudvalget til, sammen med Naalakkersuisut, at gennemgå anlægsfonden, med henblik på, at undersøge om projekterne fortsat har aktualitet eller kan nedlægges. Herunder foretage en konkret vurdering af, hvorvidt de projekter, som forudsætter kommunal økonomisk deltagelse reelt forekommer gennemførlige.

Med venlig hilsen

Anders Olsen
Formand for Anlægsudvalget